

Η αυθεντική Αποστολική Διδαχή

Η γνησιότητα ἢ μη των ποικίλων «πνευματικῶν εμπειριῶν», που συχνά στον καιρό μας προβάλλονται ἀπὸ διαφόρους ἀνθρώπους ὡς ἀκαταμάχητες ἀποδείξεις τῆς ἀληθινῆς τους πίστεως, ἀπαιτεῖ τὴν ἀξιολόγησή τους με σταθερά καὶ ἐγγυημένα κριτήρια. Ἐνα ἀπὸ τὰ κριτήρια αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ αυθεντικὴ Αποστολικὴ Διδαχὴ, δηλαδή, ἡ «ἀπαξ παραδοθεῖσα τοῖς ἀγίοις πίστις»¹.

Οἱ γνήσιες εμπειρίες τῶν ἀγίων ἔχουν πάντα σχέση με τὴν Αποστολικὴ Διδαχὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐμπειρία τῆς μεταστροφῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, γιὰ παράδειγμα, συνδέεται ἀμεσα με αὐτήν. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐδόξαζαν τότε τὸν Θεὸ σχετικά με τὸ Παῦλο, τονίζοντας ὄχι τὸ γεγονός ὅτι ἀξιώθηκε νὰ ἔχη τὴν ἀνυπέβλητη ἐμπειρία στὸ δρόμο τῆς Δαμασκῶ, ἀλλ' ὅτι «ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτέ νυν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτέ ἐπόρθει»². Τὸ ἴδιο μπορούμε νὰ παρατηρήσουμε καὶ στὶς εμπειρίες που σχετίζονται με τὴν μεταστροφή τῆς Σαμαρειτίδος, καὶ που συνδέονται ἀμεσα με τὶς ἀποκαλύψεις τῆς Πίστεως ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ Χριστό³. Οἱ εμπειρίες πίστεως τοῦ Αἰθίοπος εὐνοῦχου συνδέονται με τὴν αυθεντικὴ ἐρμηνεία τῶν Γραφῶν, που ζητεῖ, ἀκούει καὶ ἀποδέχεται ἀπὸ τὸν κανονικὸ ἀπόστολο Φίλιππο⁴, καὶ ὄχι ἀπλῶς με τὴν δική του προσωπικὴ μελέτη τῶν ἀγίων Γραφῶν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ με τὸν ἐκατόνταρχο Κορνήλιο, ὁ ὁποῖος ἀκούει πρόθυμα τὴν αυθεντικὴ Διδαχὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Πέτρο⁵.

Εἶναι δε ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὸς ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ὅταν συμβουλεύει τοὺς πιστοὺς πῶς νὰ ἀντιμετωπίζουν τοὺς ψευδοδιδασκάλους: «Εἰ τις ἐρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνεται αὐτὸν εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε»⁶.

Στὰ παραδείγματα τῶν Ἁγίων Γραφῶν φαίνεται, ἐπίσης, καθαρά ὅτι οἱ νόθες εμπειρίες κρίνονται ἀπὸ τὸν συσχετισμὸ τους με τὴν ἀλλοίωση τῆς αυθεντικῆς Διδαχῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει στὸν Μωϋσῆ ὅτι «ὁ προφήτης ὅς ἀν ἀσεβήσῃ λαλήσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα, ὁ οὐ προσέταξα λαλήσαι, καὶ ὡς εἴαν λαλήσῃ ἐν ὀνόματι θεῶν ἐτέρων, ἀποθάνεται ὁ προφήτης ἐκεῖνος»⁷. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀποδοκιμάζει καὶ ἀπορρίπτει τὴν προφητικὴ ἐμπειρία, ὅταν αὐτὴ υπηρετεῖ τὴν ἀλλοιωμένη Διδαχὴ.

Στὸ αὐτὸ συμπέρασμα μας οδηγοῦν καὶ οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, «ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς»⁸.

Με τὸ ἴδιο ἐπίσης πνεῦμα ἀκούγεται καὶ ἡ προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου: «ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθησαν εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὁ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ· καὶ πᾶν πνεῦμα ὁ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ»⁹. Τὰ «πνεύματα», που ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής, εἶναι χαρισματοῦχοι με εμπειρίες καὶ χαρισματικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως προφητείες, θεραπείες, κυβερνήσεις κ.ά.¹⁰ Ὅμως ὁ

ἀπόστολος Ἰωάννης τις «ἐμπειρίες» αὐτές, ὄχι μόνο δὲν τις θεωρεῖ κριτήριο γιὰ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει κατηγορηματικὰ νὰ ἐλέγχονται γιὰ τὴν προέλευσή τους με βάση τὴν αυθεντικὰ παραδεδομένη Διδαχὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι πραγματικὰ σαρκώθηκε ὁ Θεὸς Λόγος. Γιὰ παράδειγμα μποροῦμε νὰ αναφερθοῦμε στὶς λεγόμενες «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν.

Οἱ «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν καὶ ἡ αυθεντικὴ Αποστολικὴ Διδαχὴ

Οἱ «ἐμπειρίες» τῶν Πεντηκοστιανῶν ὄχι μόνον δὲν προϋποθέτουν τὴν αυθεντικὴ Αποστολικὴ Διδαχὴ, ἀλλὰ συνδέονται με αυθαίρετες καὶ καταδικασμένες ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ Ἐκκλησία θέσεις, ἐρμηνείες καὶ διδαχές¹¹. Καὶ πρῶτα πρῶτα οἱ Ἅγιες Γραφές, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιο ολοκλήρου τοῦ οικοδομήματος τῶν Πεντηκοστιανῶν, εἶναι στὴν πραγματικότητά ξένη περιουσία γι' αὐτοὺς. Παραθέτω ἐδῶ τὴ μαρτυρία τοῦ Τερτυλλιανοῦ, ποὺ γράφει γιὰ τοὺς αἰρετικούς τῆς ἐποχῆς του:

«Αὐτοὶ δὲν μποροῦν νὰ εἶναι χριστιανοί, ἐπειδὴ ὅ,τι ἔχουν δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν Χριστὸ (μέσω τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς), ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιδίωξη τῆς δικῆς τους ἐπιλογῆς... Ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν εἶναι χριστιανοί γι' αὐτὸ δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα στὴ χριστιανικὴ γραμματεία»¹².

Ἐπίσης, ὁ τρόπος ἐρμηνείας τῶν Γραφῶν ἀπὸ τοὺς Πεντηκοστιανούς, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παραποίηση τῶν κειμένων¹³, ἔχει τὰ γνωρίσματα τῆς ἐπιλεκτικότητος, τῆς ἀπολυτοποίησης καὶ τῆς σχετικοποίησης. Πιο συγκεκριμένα, ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς Αποστολικῆς Διδαχῆς ἐπιλέγουν κάποια σημεῖα, ποὺ κατὰ τὴν υποκειμενικὴ τους ἀπόψη εἶναι ἐξαιρετικὰ σημαντικά, καὶ τὰ ἀπολυτοποιοῦν. Συγχρόνως ὅμως σχετικοποιοῦν ἢ καὶ ἀποσιωποῦν ἓνα πλήθος ἀπὸ ἄλλα σημεῖα τῆς Αποστολικῆς Διδαχῆς ἐξ ἴσου ἢ καὶ περισσότερο σημαντικά, ὅπως εἶναι τὰ πρόσωπα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, ἡ προφορικὴ καὶ λατρευτικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Αποστολικὴ Διαδοχὴ, ἡ παρθενία, τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως τῶν πνευμάτων καὶ ἄλλα. Θα μπορούσα ὅλη αὐτὴ τὴν ἐπίμονη τακτικὴ τους νὰ τὴν ὀνομάσω «τὸ παιγνίδι τῶν παραθυριῶν», δανειζόμενος τὴν εἰκόνα ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ προγράμματος τῶν «Γουίντους» στους ηλεκτρονικοὺς υπολογιστές.

Αὐτὴ ἡ τακτικὴ τοῦ υποκειμενισμοῦ εἶναι ἀποκαλυπτικὴ καὶ τῆς πλανεμένης πίστεως τους γι' αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος: «Ἀκόμη καὶ οἱ αἰρετικοὶ φαίνεται ὅτι ἔχουν τὸν Χριστό. Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἀρνείται τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅμως καθένας ποὺ δὲν ὁμολογεῖ ὅλα ὅσα ἀνήκουν στὸ Χριστό, στὴν πραγματικότητά ἀρνείται τὸν Χριστό»¹⁴.

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο, ποὺ χαρακτηρίζει τὴν ἐρμηνευτικὴ νοοτροπία τῶν Πεντηκοστιανῶν εἶναι ἡ παντελὴς ἔλλειψη διακρίσεως. Ἐξετάζω ἐδῶ μόνον τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιοῦν κατὰ κόρον, γιὰ νὰ θεμελιώσουν τὴν ἐγκυρότητα τῶν «ἐμπειριῶν» τῆς γλωσσολαλίας καὶ τῆς προφητείας.

Μία προσεκτική μελέτη της σχετικής περικοπής από τις Πράξεις των Αποστόλων και των όσων πιστεύουν οι Πεντηκοστιανοί μας οδηγούν σε μία σειρά από εύλογα ερωτήματα.

Οι Πεντηκοστιανοί υποστηρίζουν ότι οι ίδιοι λαμβάνουν το βάπτισμα του αγίου Πνεύματος, όπως ακριβώς και οι απόστολοι την ημέρα της Πεντηκοστής¹⁶. Γιατί όμως οι 3000, που πίστεψαν την ημέρα της Πεντηκοστής και βαπτίστηκαν, δεν έλαβαν το άγιο Πνεύμα όπως ακριβώς και οι απόστολοι (δηλαδή με βίαιη πνοή και με πύρινες γλώσσες); Γιατί δεν αναφέρεται ότι όλοι αυτοί δέχθηκαν το χάρισμα της γλωσσολαλίας και της προφητείας; Γιατί οι Πεντηκοστιανοί, που κατά τη γνώμη τους δέχονται την έκχυση του αγίου Πνεύματος όπως οι Απόστολοι, δεν βλέπουν και τις πύρινες γλώσσες να κατεβαίνουν στα κεφάλια τους;

Εξ άλλου το χάρισμα της γλωσσολαλίας στους αποστολικούς χρόνους ούτε απαραίτητο γνώρισμα όλων των χριστιανών ήταν, ούτε κεντρική θέση κατείχε στη ζωή της Εκκλησίας. Είναι αξιοπρόσεκτες οι παρατηρήσεις του αποστόλου Παύλου ατά κεφάλαια 12-14 της Α' προς Κορινθίους Επιστολής.

Οι Πεντηκοστιανοί έχουν οδηγηθεί στο ίδιο ατόπημα, για το οποίο κατακρίνονται οι Κορινθιοί από τον Απόστολο, για το ότι, δηλαδή, θεωρούν τη γλωσσολαλιά ως κεντρικότατο σημείο της χριστιανικής πνευματικής ζωής. Αγνοώντας εντελώς το καθολικό πνεύμα των Αγίων Γραφών, με την αυθαίρετη και υποκειμενική τους ερμηνεία, μετατρέπουν το έκτακτο χάρισμα της γλωσσολαλίας σε τακτικό, το απολυτοποιούν και αποκόπτονται έτσι από την αυθεντική Αποστολική Διδαχή. Όπως όμως μας βεβαιώνει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, «πás ο παραβαίνων και μη μένων εν τη διδαχή του Χριστού Θεόν ουκ έχει»¹⁸. Και όταν κάποιος δεν έχει Θεό, σίγουρα δεν μπορεί να έχει ούτε και γνήσιες εμπειρίες του αγίου Πνεύματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ιούδα 3
2. Γαλ. 1,23-24
3. Ιω. 4, 1-42
4. Πραξ. 8, 26-40
5. Πράξ, 10
6. 2η Ιωάνν. 10
7. Δευτ. 18, 20
8. Ματθ. 24, 24
9. 1η Ιωάνν. 4, 1-3
10. Βλ. Θεοφύλακτου Βουλγαρίας, Εις την Α' του άγ. Ιωάννου Επιστολή, 4, 1- PG 126, 45, «πάν πνεύμα, ήτοι προφητείας Αξιωμα, ή αποστολής».
11. Βλ. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σελ. 210, όπου σημειώνεται γενικά για τους

Προτεστάντες, «Ενστικτώδη αισθήματα και υποκειμενικές ερμηνείες της Γραφῆς ἄρχισαν να αντικαθιστοῦν τη ἀποστολική Ἱερά Παράδοση ως καθοδηγητική ἀρχή για την κατανόηση της Βίβλου. Οι λέξεις "Εγὼ πιστεύω" ἄρχισαν να αντικαθιστοῦν την ἀρχαία διακήρυξη της πίστεως "ὅ,τι ἡ ἐκκλησία πάντοτε ἔχει διδάξει"».

12. Tertullianus, De prescriptione haereticorum, 21

13. Βλ. Θεοδώρου Ζιώγα, Χιλιασταί-Πεντηκοστῖανοί, Ἀθήναι 1996

14. Ambrosius, Expositio Evangelii secundum Lucam (Βλ. Frank Schaeffer, "Χορεύοντας Μόνος", σ. 326).

15. Μεταξύ των ἄλλων μπορεί να τεθῆ στους Πεντηκοστιανούς και το ἀκόλουθο ἐρώτημα; Γιατί ἐπιλεγούν να θεωροῦν ως κριτήριο της γνησιότητός τους (ορισμένα μόνον ἀπὸ τα ἀποστολικά χαρίσματα και κυρίως τη γλωσσολαλία και την προφητεία, ἐνῶ οὔτε κάνουν λόγο για ἄλλα, ὅπως το χάρισμα να μην πεθαίνουν πίνοντας κάποιο δηλητήριο κατὰ τη διαβεβαίωση του Κυρίου, «καν θανάσιμο τι πίωσιν ου μη αὐτοῦς βλάψει» (Μάρκ. 16, 18);

16. Βλ. Σχετική ομιλία του κ. Λ. Φέγγου, κασ· 10-6-1980, ὅπως παρατίθεται στο βιβλίο του π. Αντ. Αλεδιζοπούλου, Εγχειρίδιον Αἰρέσεων..., σ. 217: «Ἐρχεται ὁ ἄλλος και σου λέει· θα βαπτισθῆς με Πνεῦμα ἅγιον, δεν εἶναι ἀνάγκη να μιλήσεις ξένες γλώσσες... Τι λέει ὁ Θεός; ... Ἀν εἶναι να λάβω Πνεῦμα Ἄγιο κατὰ τον τρόπο τον δικό σου να μην το λάβω ποτέ... Εγὼ θέλω Πνεῦμα Ἄγιο ὅπως οἱ Ἀπόστολοι... Εγὼ θέλω αὐτό, θέλω το γνήσιο, δεν θέλω ἀπομιμήσεις».

17. Το χάρισμα της γλωσσολαλίας ἦταν ἀπαραίτητο στο ξεκίνημα της Ἐκκλησίας και για συγκεκριμένο σκοπό, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἁγ. Χρυσόστομος: «Ουδὲ τοῖς ἀπίστοις τι χρήσιμον ἢ γλώττα' ἐν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ τὸ ἔργον, τὸ ἐκπλήξει μόνον και θορυβῆσαι» (Εἰς Α' Κορινθίους 30, 1' PG 61, 307, 59), ἐνῶ ἀργότερα, ὅπως σχολιάζει ὁ Ζιγαβηνός, «της πίστεως διαδοθείσης τα χαρίσματα παυθήσονται» (...).

18 2η Ἰωάνν. 9

Ἀρχιμ. π. Αυγουστίνου Γ. Μύρου,

Δρ. Θεολ. Ἱεροκήρυκος Ι. Μητροπ. Σερβίων & Κοζάνης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΔΙΑΛΟΓΟΣ" τεύχος 28, 2002